

gelse, men Skolen er dog bleven nedlagt, uden at der er sporet nogen egentlig Skade derved; men disse Herrer Rigsdagsmand fra Veile Amt have vist fremført en meget grundig Argumentation mod Kultusministeren, naar de sige: lad os beholde den nye Skole i Kolding, istedetfor at give Penge ud til andre nye Skoler, om hvis Nødvendighed og Hensigtsmæssighed der er reist Tvivl; thi dersom det virkelig er nødvendigt, at der skal være saa storartede Skoler som den, der nu for saa Aar siden er opført i Kolding, saa troer jeg, at det er ligesom, at man ikke behøver at nedlægge denne Skole for at opføre to andre Skoler nogle saa Mile derfra; hvorfor skulde man ikke kunne beholde det Apparat, man nu har, dersom der virkelig er Trang til at afbenytte det, dersom der virkelig er Nødvendighed for at have saa mange Skoler i Jylland, som den ærede Minister paaftaaer. Jeg troer, at man vil komme det lærde Skolevæsen bedst til Hjælp ved at negte idetmindste 2 af de Skolebygninger, der ere forlangte her i dette Udkast, nemlig Skolebygningerne i Randers og i Horsens; derved vil man jo rigtignok indskrænke disse Instituters Antal, men jo færre Instituter man har, desto bedre kan man udstyre og indrette dem i Oplysningens og de øvrige dertil hørende Interessers Tary. Den lærde Skole i Kolding er kun nogle saa Aar gammel; der blev dengang, da den opførtes, anvendt ikke mindre end 80,000 Rd. til den og til Skolen i Odense, og et saadant Laan optog det almindelige Skolefond. Efter Indretningen af det almindelige Skolevæsens Deconomie skal dette selv bestride sine Udgifter af sine Indtægter; men dette er ingenlunde skeet, hidtil er det kommet meget let til sine store Paladser, som de kalde Skoler, idet de have laant Pengene og aldrig betalt dem tilbage, ja man seer det særly, at de ville sælge en Skolebygning i Kolding, som paa Grund af sin storartede og særegne Indretning neppe vil være syndelig tjenlig til andet Brug, og for de Penge, som komme ind, vil man bygge en anden Bygning, skjøndt det samme Skolevæsen endnu aldeles ikke har betalt Bygningen i Kolding. Jeg vil derom henvise til et Lovforslag, som en tidligere Kultusminister har bragt frem,

men som ikke kom til endelig Afgjørelse. Med Hensyn til Midlernes Tilveiebringelse til 3 nye Skolebygninger, saa ender Lovforslaget dermed, at hvad man ikke kan bringe tilveie ved Salget af ældre Skolebygninger og Aarhus Realskole, det vil man skyde til af den almindelige Skolefonds Capital, men jo mere man skyder til af denne Capital, desto mere lægger man paa Statskassen, thi det bliver og er i Virkeligheden, som Forholdet nu er, Statskassen, der maa udrede, hvad det almindelige Skolevæsen bruger mere, end det burde bruge: derfor mener jeg, at Udkastet ikke udtaler de Conseqventer, som nødvendigtviis maa følge af, at Rigsdagen bevilger disse Penge. Den ærede Minister sagde, at naar man talte om Skolebygninger, saa skulde man ikke deri see Skolevæsenet; men jeg synes, at det bør man netop, fra den Side, hvorfra Sagen her foreligger; thi naar Rigsdagen bevilger Bygningerne, saa bevilger den derved ogsaa Personalet, som skal bruges i dem, den bevilger tillige de Indretninger, Samlinger og øvrige Apparater, som udføres for at bruge Bygningerne, thi det er naturligtviis ikke den ærede Ministers Mening, at lade opføre en stor Skolebygning, og siden lade det komme an paa, om han faaer Penge til at afbenytte den i den Hensigt, hvori den er bleven bygget; derfor er det netop ved at nægte Pengene til disse Skolebygninger, at vi skulle ramme det Maal, vi stræbe efter, nemlig at indskrænke det lærde Skolevæsen til saa, men veludstyrede Anstalter.

Kirke- og Underviisningsministeren: Jeg kan dog ikke undlade strax at fremhæve den besynderlige Wildfarelse, hvori den ærede Rigsdagsmand vedbliver at svæve uagtet den Bemærkning, jeg før tillod mig at gjøre. Der er aldeles ikke Tale om at oprette nye Skoler og forlange Bevilling til saadanne; thi der haves jo allerede baade Lærere og de øvrige Betingelser for Skolens Virksomhed; ja der er endogsaa for Diebliffet en Bygning tilstede, skjøndt denne rigtignok er faldesfærdig, og dersom der altsaa kun kommer en anden Bygning tilstede, bliver der iøvrigt ikke Spørgsmaal om noget videre Krav. Jeg skal endnu blot bemærke, at med Hensyn til Hor-